

Katowice, 24.05.2018 r.

Jak małopolskie gminy radzą sobie z wdrażaniem uchwały antysmogowej?

Urząd Marszałkowski
Województwa Małopolskiego
Zespół Ochrony Powietrza
ul. Raławicka 56, Kraków

Katarzyna Stadnik

Program Ochrony Powietrza dla województwa małopolskiego

Małopolska w zdrowej atmosferze

Cel: osiągnięcie do 2023 r. dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń w powietrzu: pyłu PM10, PM2,5, benzo(a)pirenu, dwutlenku azotu i ozonu

Kierunki działań:

- Wprowadzenie ograniczeń eksploatacji urządzeń grzewczych na paliwa stałe
- Gminne programy ograniczania niskiej emisji (np. PGN) – eliminacja niskosprawnych urządzeń na paliwa stałe
- Rozwój sieci ciepłowniczych i gazowych
- Termomodernizacja/ energooszczędne budownictwo
- Ograniczenie emisji z transportu i przemysłu
- Edukacja ekologiczna
- Poprawa warunków przewietrzania miast i ochrona terenów zielonych

Uchwała antysmogowa dla **Małopolski**

Od 1 lipca 2017 roku w Małopolsce nowo-eksploatowane instalacje grzewcze (w tym także kominki) muszą spełniać normy emisyjne wyznaczone w unijnych rozporządzeniach w sprawie **ekoprojektu**

Wymiana starych kotłów (okresy przejściowe)

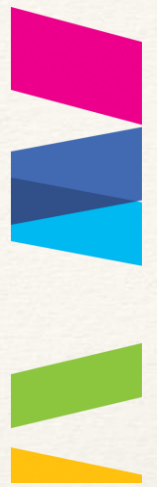
- Do końca 2022 roku wymiana kotłów na węgiel lub drewno, które nie spełniają żadnych norm emisyjnych
- Do końca 2026 roku wymiana kotłów klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012
- Kotły spełniające wymagania klasy 5, które były eksploatowane przed 1 lipca 2017 roku, mogą być użytkowane do końca swojej żywotności

Zakaz stosowania **mułów i flotów** oraz **miału** o uziarnieniu 0-3 mm (pow.15%)

Zakaz spalania drewna i biomasy o **wilgotności powyżej 20%**.

Uchwała antysmogowa dla Krakowa

Od 1 lipca 2017 roku obowiązuje zakaz stosowania w kotłach, piecach i kominkach paliw złej jakości tj.:

- udział masowy węgla kamiennego lub węgla brunatnego o uziarnieniu 0-5 mm wynosi powyżej 5%,
- zawierających węgiel kamienny lub węgiel brunatny o parametrach:
  - wartość opałowa poniżej 26 MJ/kg
  - zawartość popiołu powyżej 10%
  - zawartość siarki powyżej 0,8%
  - paliw zawierających biomasę o wilgotności powyżej 20%

Od 1 września 2019 roku na obszarze Krakowa dopuszczone będzie stosowanie wyłącznie gazu ziemnego lub lekkiego oleju opałowego. Oznacza to **zakaz stosowania paliw stałych** (węgla, drewna i innych).

Podstawy prawne do realizacji POP i sprawowania kontroli

- Ustawa Prawo ochrony środowiska
  - Ustawa o odpadach
  - Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach
  - Kodeks wykroczeń – Kodeks karny i in.
-
- Uchwała Sejmiku Województwa Małopolskiego w sprawie „Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego”

  - Uchwała Sejmiku Województwa Małopolskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa małopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

Kontrole palenisk, a zapisy POP

W latach 2017 – 2019 kontrole palenisk dla **3%** zabudowy mieszkaniowej

W latach 2020 – 2023 kontrole palenisk dla **5%** zabudowy mieszkaniowej

Wyjątki stanowią **duże miasta** np. Tarnów, Nowy Sącz, które mają wskazane wartości liczbowe

Konieczność **raportowania** wykonywanych kontroli i ich wyniku do Zarządu Województwa Małopolskiego w ramach corocznych **sprawozdań z realizacji Programu ochrony powietrza**

KONTROLE INDYWIDUALNYCH PALENISK

2017 rok

- Około 15 674 kontroli
- Około 1 054 przypadków nieprzestrzegania przepisów (6,72%)
- mandaty w łącznej wysokości około 74 260 zł
- 50 spraw skierowano do sądu

2016 rok

- Około 6 600 kontroli
- Około 1 100 przypadków nieprzestrzegania przepisów (17%)
- mandaty w łącznej wysokości około 56 000 zł
- 41 spraw skierowano do sądu

2013 rok

- Około 2 953 kontroli
- Około 114 przypadków nieprzestrzegania przepisów (3,86%)
- mandaty w łącznej wysokości około 4 045 zł
- 11 spraw skierowano do sądu

Kontrole palenisk, a zapisy POP

Intensyfikacja działań podczas I, II, III stopnia zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza

- kontrole indywidualnych kotłów i pieców
- interwencje zgłaszane telefonicznie
- patrole w rejonach o wysokim ryzyku spalania odpadów
- kary za szczególną szkodliwość czynu w sytuacjach wysokich stężeń zanieczyszczeń
- całkowity zakaz palenia na powierzchni ziemi pozostałości roślinnych z ogrodów

UWAGA!!!
JAKOŚĆ POWIETRZA

UMIARKOWANA

! OGRANICZ

- wysiłek fizyczny na otwartej przestrzeni
- używanie samochodu
- palenie w kominku

! UNIKAJ

- długotrwałego przebywania na otwartej przestrzeni
- wietrzenia pomieszczeń

! SKORZYSTAJ

- z komunikacji zbiorowej

! PAMIĘTAJ Nie pal węglem złej jakości, mułem i flotem

PM10 > 50 µg/m³
I STOPIEŃ ZAGROŻENIA ZANIECZYSZCZENIEM POWIETRZA
50 µg/m³ 150 µg/m³ 300 µg/m³
stężenie pyłów PM 10 (µg/m³)

www.powietrze.malopolska.pl/komunikaty

Przyjmowanie zgłoszeń

KONTROLE INTERWENCYJNE

- Aplikacje np. Gorlice
- zgłoszenia telefoniczne lub infolinia
- zgłoszenia mailowe
- zgłoszenia pisemne
- informacje z portali społecznościowych
- zgłoszenia bezpośrednio na Policję/
Straż Miejską

KONTROLE SYSTEMOWE

Różne modele kontroli

Wady i zalety

- ❑ Straż miejska / Straż gminna
- ❑ Policja / Straż miejska + Urząd Gminy
- ❑ Urząd Gminy

W przypadku naruszenia przepisów uchwały, mieszkaniec może być ukarany **mandatem do 500 zł** lub **grzywną do 5 000 zł**.

Składy opału – kontrole na składach węgla

- WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT INSPEKCJI HANDLOWEJ
- DOBRE PRAKTYKI W GMINACH
- Akcje informacyjne prowadzone na składach opału (m.in.: apele, materiały edukacyjne, umowy)
- Informowanie o konieczności wręczania dowodu zakupu paliwa z wyszczególnieniem parametrów opału
- Informowanie o zakazie stosowania mułów i flotów
- Weryfikacja nieetycznych praktyk np. sprzedaży „mieszanek energetycznych”

Okazjonalne kontrole portali handlowych

Kontrola nielegalnego handlu:

- meblami „na opał”
- przepracowanym olejem
- starymi kotłami
- podkładami kolejowymi
- „mieszankami energetycznymi”

Akcje informacyjne na składach opału i w punktach sprzedaży kotłów

Cechy dobrej i skutecznej kontroli

- **Szybka** (czas reakcji od zgłoszenia)
- **Regularna** (poczucie stałości kontroli)
- **Merytoryczna** (dobrze przygotowani kontrolujący: upoważnienie, wiedza)
- **Fachowa** (wyposażenie w sprzęt np. próbki do badania popiołu)
- **Wiarygodna** (konieczność wymierzania adekwatnej kary do przewinienia)

Połączenie kontroli z edukacją i odpowiedzialnością społeczną

Działania

Zarządu Województwa Małopolskiego

1. Realizacja projektu **LIFE** w celu efektywnego realizowania celów Programu ochrony powietrza
2. Koordynacja i monitoring realizacji Programu ochrony powietrza
3. Prowadzenie systemu informowania o aktualnej i prognozowanej jakości powietrza
4. Aktualizacja co trzy lata Programu ochrony powietrza
5. Prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleń dla jednostek odpowiedzialnych za wdrażanie działań naprawczych
6. Rozwój transportu kolejowego, integracja systemów komunikacji kolejowej i autobusowej, modernizacja taboru
7. Zmian prawne likwidujące bariery wdrożenia POP
8. Wdrożenie jednolitego sposobu monitorowania efektów realizacji POP
9. Wprowadzenie priorytetów POP do wszystkich kluczowych programów, planów i strategii województwa małopolskiego

Dziękuję za uwagę!

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Departament Środowiska
ul. Raclawicka 56, 30-017 Kraków

